

ASIAKKAIDEN KÄSIDESINFEKTION TOTEUTUMINEN POLIKLINIKALLA KORONAVIRUSPANDEMIAN AIKANA

Aida Ristolainen & Henna Ruotsalainen, Hoitotyön tutkinto-ohjelma, sairaanhoitaja, OAMK
Opinnäytetyö, Kevät 2022

JOHDANTO

Vuonna 2019 joulukuussa Kiinan Wuhanista löytyi ihmiselle uusi koronavirus [1]. Kyseinen koronavirus lähti leviämään nopeasti globaalisesti aiheuttaen lopulta maailmaa muuttaneen pandemian [1, 2]. Koronaviruspandemian levitessä todettiin käsihygienian olevan keskeisessä roolissa viruksen leviämisen ehkäisyssä [2, 3].

TUTKIMUKSEN TAUSTA, TARKOITUS JA TAVOITTEET

Ennen koronaviruspandemian puhkeamista oli toteutettu opinnäytetyö, jossa asiakkaiden käsihygienian toteutumista oli havainnointu erään sairaalan poliklinikalla. Aiemman havainnointitutkimuksen perusteella asiakkaiden käsihygienia oli erittäin puutteellista [4]. Tämän johdosta haluttiin selvittää miten koronapandemia on vaikuttanut asiakkaiden käsihygieniaan ja millä tavalla käsihygieniasta esille tuotu informaatio on tavoittanut ihmiset ja asiakkaat.

TUTKIMUSMENETELMÄ

Tutkimus tehtiin määrällisenä havainnointitutkimuksena. Havainnointi toteutettiin erään sairaalan poliklinikalla kolmena erillisenä päivänä. Havainnoiteja pyrittiin keräämään sama määrä, mitä aiemmin tehdyssä havainnointitutkimuksessa. Tutkimuksen toteutuksen apuna käytettiin ennalta tarkkaan laadittua tutkimuslomaketta. Tutkimuslomakkeiden pohjalta aineisto syötettiin kysely- ja analysointityökalu Webropoliin, jonka avulla aineisto analysoitiin ja tulokset kirjoitettiin auki.

TULOKSET

Koronaviruspandemialla oli selvästi ollut positiivisia vaikutuksia asiakkaiden toteuttamaan käsihygieniaan. Aiemmasta havainnointijoukosta (n=105) ainoastaan neljä asiakasta käytti käsihuuhdetta asioidessaan poliklinikalla. Koronaviruspandemian aikana asiakkaista (n=103) 14 toteutti käsidesinfektion poliklinikalla asioidessaan. Käsihygienian toteutuminen oli molemmissa tutkimuksissa todennäköisempää naisilla kuin miehillä. Lisäksi käsihuuhteen käyttö oli yleisempää poliklinikalle saapuessa kuin poliklinikalta lähtiessä. Pääasiassa käsihuuhdetta otettiin yksi painallus ja hieman yli enemmistö hieroi käsihuuhteen hyvällä tekniikalla. Käsidesinfektioon käytetty aika jakautui täysin tasan ollen puolella asiakasryhmästä alle 20 sekuntia ja toisella puolella yli 20 sekuntia.

JOHTOPÄÄTÖKSET

Vaikka positiivisia muutoksia asiakkaiden toteuttamassa käsihygieniassa oli tapahtunut, oli käsihygienian toteutuminen silti puutteellista. Käsihygienian oikeaoppiseen toteutumiseen vaikutti selvästi sukupuoli sekä se, saapuiko vai lähtikö asiakas poliklinikalta. Myös useassa maailmalla aiemmin tehdyssä tutkimuksessa on todettu naisten suoriutuvan käsihygienian toteutuksesta paremmin [5, 6, 7, 8]. Osassa samoista tutkimuksista todettiin myös positiivisia muutoksia ihmisten käsihygienian toteutumisessa SARS- ja MERS-epidemioiden aikana [5, 8]. Syitä miesten käsihygienian heikommalle toteutukselle olisi syytä tutkia lisää. Lisäksi ylipäätään käsihygienian toteutumista olisi tärkeää seurata tasaisin väliajoin eri sairaaloissa ympäri Suomea.

LÄHTEET

- [1] Shirani, Kiana, Sheikhabaehi, Erfan, Torkpour, Zahra, Ghadiri Nejad, Maziyar, Kamyab Moghadas, Bahareh, Ghasemi, Matina, Akbari Aghdam, Hossein, Ehsani, Athena, Saber-Samandari, Saeed & Khandan, Amirshalar 2020. A Narrative Review of COVID-19: The New Pandemic Disease. Iranian Journal of Medical Sciences 45 (4), 233–249. Hakupäivä 26.8.2021. Cinahl Ebsco -tietokanta. Vaatii käyttöoikeuden.
- [2] Anttila, Veli-Jukka 2021. Tietoa potilaalle: Koronavirus (SARS-CoV-2, COVID-19). Lääkärikirja Duodecim. Terveysportti. Hakupäivä 13.12.2021. <https://www.terveysportti.fi/apps/dtk/tk/article/dlk01257/search/covid-19>. Vaatii käyttöoikeuden.
- [3] Terveystieteiden tutkimuskeskus 2021. Tarttuminen ja suojaus – koronavirus. Hakupäivä 26.8.2021. <https://thl.fi/fi/web/infektioaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19/tarttuminen-ja-suojaus-koronavirus>.
- [4] Hekkala, Roosa & Pihlajamaa Susanna 2019. Potilaiden käsihygienian toteutuminen poliklinikoilla. Havainnointitutkimus. Oulun ammattikorkeakoulu. Hoitotyön tutkinto-ohjelma. Opinnäytetyö. Hakupäivä 15.11.2021. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-201905047563>.
- [5] Fung, Isaac C.-H. & Cairncross, Sandy 2015. How often do you wash your hands? A review of studies of hand-washing practices in the community during and after the SARS outbreak in 2003. International Journal of Environmental Health Research 17 (3), 161–183. Cinahl Ebsco -tietokanta. Vaatii käyttöoikeuden.
- [6] Baier, Claas, Albrecht, Urs-Vito, Ebadi, Ella, Vonberg Ralf-Peter & Schilke Reinhard 2020. Knowledge about hand hygiene in the Generation Z: A questionnaire-based survey among dental students, trainee nurses and medical technical assistants in training. American Journal of Infection Control 48 (6): 708–712. Hakupäivä 23.6.2022. Cinahl Ebsco -tietokanta. Vaatii käyttöoikeuden.
- [7] Czeisler, Mark Á., Garcia-Williams, Amanda, Molinari, Noelle-Angelique, Gharpure, Radhika, Yiman, Li, Barrett, Catherine, Robbins, Rebecca, Facer-Childs, Elise, Barger, Laura, Czeisler, Charles, Rajaratnam, Shantha, Howard, Mark, Czeisler, Mark É. & Yiman Li 2020. Demographic Characteristics, Experiences, and Beliefs Associated with Hand Hygiene Among Adults During the COVID-19 Pandemic – United States, June 24–30, 2020. Morbidity and Mortality Weekly Report. US Department of Health and Human Services/Centers for Disease Control and Prevention. Hakupäivä 23.6.2022. Cinahl Ebsco -tietokanta. Vaatii käyttöoikeuden.
- [8] Yang, Jieun, Park, Eun-Cheol, Lee, Sang Ah & Lee, Sang Gyu 2021. Associations Between Hand Hygiene Education and Self-Reported Hand-Washing Behaviors Among Korean Adults During MERS-CoV Outbreak. Health Education & Behavior 46 (1), 157–164. Hakupäivä 23.6.2022. Cinahl Ebsco -tietokanta. Vaatii käyttöoikeuden.